

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 230/2022
privind dreptul de autor și drepturile conexe

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune parțial Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 299/5 din 27 octombrie 2012.

Art. I. - Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 278 – 282, art. 578) se modifică după cum urmează:

1. În clauza de armonizare, după textul “precum și transpune parțial:” se introduce textul “- Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 299/5 din 27 octombrie 2012;”.

2. La articolul 3, după noțiunea “operă comună” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

“*operă orfană* – operele protejate prin drept de autor prevăzute la art. 7 sau fonogramele, în cazul în care niciun titular al dreptului de autor asupra operei sau al drepturilor conexe asupra fonogramei nu este identificat sau, chiar dacă unul sau mai mulți dintre titulari sunt identificați, niciunul nu este localizat, în pofida efectuării și înregistrării unei căutări diligente a acestora;”.

3. Legea se completează cu articolele 22¹ – 22⁴ cu următorul cuprins:

“**Articolul 22¹.** Opera orfană

(1) Statutul de operă orfană se aplică pentru operele și fonogramele protejate prin dreptul de autor sau drepturile conexe și care sunt publicate sau puse sub o altă formă la dispoziția publicului în mod legal, după cum urmează:

a) operele sub formă de cărți, ziare, reviste sau alte publicații periodice care se găsesc în colecțiile bibliotecilor, instituțiilor de învățământ sau muzeelor, precum și în colecțiile arhivelor sau ale instituțiilor naționale în domeniul cinematografiei;

b) operele audiovizuale sau fonogramele aflate în colecțiile bibliotecilor, ale instituțiilor de învățământ sau ale muzeelor, precum și în colecțiile arhivelor sau ale instituțiilor naționale în domeniul cinematografiei;

c) operele audiovizuale și fonogramele produse de organizațiile publice de radiodifuziune și televiziune;

d) operele și fonogramele menționate la lit. a) – c) din prezentul alineat care nu au fost niciodată publicate sau difuzate, dar care au fost puse la dispoziția publicului de către instituțiile menționate la 22² alin. (1), cu consimțământul titularilor de drepturi, numai dacă este rezonabil să se presupună că aceștia nu s-ar opune utilizărilor;

e) operele și alte obiecte protejate prin drept de autor care sunt integrate sau încorporate în operele sau fonogramele menționate la literele a) - d) din prezentul alineat sau care constituie parte integrantă a operelor sau fonogramelor respective.

(2) În cazul în care o operă sau o fonogramă are mai mulți titulari de drepturi și nu toți sunt identificați sau, chiar dacă sunt identificați, nu sunt localizați în urma unei căutări diligente, opera sau fonograma poate fi utilizată în conformitate cu prevederile art. 22², cu condiția ca titularii de drepturi care au fost identificați și localizați să fi autorizat, în legătură cu drepturile pe care le dețin instituțiile menționate la art. 22² alin. (1) să efectueze reproducerea și să o pună la dispoziția publicului.

(3) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere drepturilor asupra operei sau fonogramei ai cărei titulari de drepturi au fost identificați și localizați și nu se aplică în privința operelor aduse la cunoștință publică sub formă anonimă sau sub pseudonim.

(4) Nicio dispoziție a prezentei legi referitoare la operele orfane, nu aduce atingere dispozițiilor privind brevetele, mărcile, desenele și modelele industriale, modelele de utilitate, topografia semiconductoarelor, caracterele tipografice, accesul condiționat, accesul serviciilor de radiodifuziune sau televiziune la transmisia prin cablu, protecția tezaurilor naționale, cerințele privind depozitele legale, practicile restrictive și concurența neloială, secretele comerciale, securitatea, confidențialitatea, protecția datelor cu caracter personal și respectarea vieții private, accesul la informații cu caracter public, contractele, libertatea presei și libertatea de exprimare în mijloacele de informare în masă.

Articolul 22². Utilizarea permisă a operelor orfane

(1) Este exceptată de la dreptul de reproducere și de la dreptul de punere la dispoziția publicului, utilizarea operelor orfane de către biblioteci, instituțiile de învățământ, muzee, arhive, instituțiile naționale în domeniul cinematografiei și organizațiile publice de radiodifuziune și televiziune ce au drept scop realizarea obiectivelor legate de misiunile lor de interes public, în special conservarea, restaurarea operelor și fonogramelor aflate în colecțiile lor și furnizarea de acces în plan cultural și educațional la acestea.

(2) Instituțiile menționate la alin. (1) pot utiliza operele orfane din colecțiile lor în următoarele moduri:

a) prin punerea la dispoziția publicului;

b) prin reproducerea operei orfane, în vederea digitizării, punerii la dispoziție, indexării, catalogării, conservării sau restaurării.

(3) Instituțiile menționate la alin. (1) pot obține venituri din utilizarea operelor orfane exclusiv în scopul de acoperire a costurilor legate de digitizarea și de punerea acestora la dispoziția publicului.

(4) Instituțiile menționate la alin. (1) au obligația de a preciza numele autorilor identificați și ale altor titulari de drepturi în toate utilizările unei opere orfane.

(5) Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere libertății contractuale a instituțiilor menționate la alin. (1) cu referire la exercitarea misiunilor lor de interes public, în special în ceea ce privește încheierea contractelor de parteneriat public-privat.

Articolul 22³. Încetarea statutului de operă orfană

(1) În cazul în care titularul de drepturi este identificat ori localizat ulterior, opera sau fonograma respectivă își încetează statutul de operă orfană.

(2) Titularul de drepturi asupra unei opere sau fonograme considerate a fi operă orfană are, în orice moment, posibilitatea de a pune capăt statutului de operă orfană. Aceste prevederi se aplică, mutatis mutandis, titularilor de drepturi care nu au fost identificați și localizați în cazul operelor menționate la art. 22¹ alin. (2).

(3) Titularii de drepturi care pun capăt statutului de operă orfană al operelor sau fonogramelor lor beneficiază de o compensație echitabilă pentru utilizarea de către instituțiile menționate la art. 22² alin. (1) a acestor opere sau fonograme.

(4) Dreptul la compensația echitabilă pentru operele orfane prevăzut la alin. (3) se exercită prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă. Cuantumul compensației echitabile se stabilește prin metodologii, conform procedurii prevăzute la art. 99-101, iar colectarea compensației se efectuează în condițiile prevăzute la art. 103.

(5) Compensația echitabilă se achită pentru o perioadă retroactivă de cel mult trei ani, care curge de la data încetării statutului de operă orfană.

(6) Titularul de drepturi are dreptul să solicite achitarea compensației echitabile în termen de un an de la data încetării statutului de operă orfană.

Articolul 22⁴. Căutarea diligentă a operelor orfane

(1) În scopul stabilirii dacă o operă sau o fonogramă este sau nu orfană, instituțiile menționate la art. 22² alin. (1) se asigură că pentru fiecare operă sau orice alt obiect protejat se efectuează o căutare diligentă și de bună-credință, prin consultarea surselor corespunzătoare pentru fiecare categorie de opere sau de alte obiecte protejate în cauză.

(2) Căutarea diligentă se efectuează obligatoriu înaintea utilizării operei sau fonogramei.

(3) Dacă există indicii că s-ar putea găsi informații relevante cu privire la titularii de drepturi în alte țări, se consultă, de asemenea, sursele de informații disponibile din țările respective.

(4) Sursele de căutare diligentă a operelor orfane se aprobă prin ordinul directorului general al AGEPI și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova,

în rezultatul consultării acestora cu titularii de drepturi și utilizatorii, pentru fiecare categorie de opere sau fonograme.

(5) Instituțiile menționate la art. 22² alin. (1) sunt obligate să asigure evidența căutării diligente a operelor orfane și să furnizeze anual AGEPI informații cu privire la:

- a) rezultatele căutărilor diligente care le-au efectuat și care au condus la concluzia că o operă sau o fonogramă este considerată operă orfană;
- b) scopul utilizării operelor orfane;
- c) orice modificare privind statutul de operă orfană;
- d) datele de contact ale acestor instituții.”.

4. Articolul 70 alineatul (2) se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

”j) dreptul la compensație echitabilă pentru operele orfane, conform prevederilor art. 22³ alin. (3)-(6).”;

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.

(2) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi, instituțiile menționate la art. 22² alin. (1) din prezenta lege vor asigura digitizarea operelor și fonogramelor care în rezultatul căutării diligente au obținut statutul de opere orfane.

(3) Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.